

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет **економіки та менеджменту**

Кафедра **економіки та підприємництва**

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Міжнародна економіка
(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми **Економіка**
за спеціальністю **051 «Економіка»**
на **1 (бакалаврському)** рівні вищої освіти

Суми – 2023

Розробники: () Пилипенко В.В. професор, к.е.н., професор кафедри
() Пилипенко Н.М. доцент, к.е.н., доцент кафедри

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри економіки та підприємництва	протокол від 23 травня 2023 року №16
	Завідувач кафедри Терещенко С.І. <small>Сторінка 1 з 1</small>

Погоджено:

Гарант освітньої програми (Н.І. Строченко)

Декан факультету, де реалізується освітня програма (М.О. Лишенко)

Рецензію на робочу програму (додається) надали: Ковальова О.М.

Башлай С.В.

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації ()

Зареєстровано в електронній базі: дата: 14.06. 2023 р.

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Міжнародна економіка			
2.	Факультет/кафедра	Економіки та менеджменту/економіки та підприємництва			
3.	Статус ОК	Обов'язковий			
4.	Програма/Спеціальність, складовою яких є ОК	051 Економіка			
5.	Рівень НРК	6			
6.	Семестр та тривалість вивчення	3, 1-15 тиждень			
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5			
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)		Самостійна робота	
		денна/заочна			74/122
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні	
	46/14	30/14	–		
9.	Мова навчання	українська			
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Пилипенко Вячеслав Валентинович, професор кафедри економіки та підприємництва (ауд.№403а корпус економфака)			
10.1	Контактна інформація	050-595-37-62, dozentsnay@gmail.com			
11.	Загальний опис освітнього компонента	Міжнародна економіка вивчає закономірності функціонування сучасної світогосподарської системи, міжнародні відносини і зв'язки між суб'єктами різних країн з приводу руху товарів, послуг, факторів виробництва, міграції робочої сили, міжнародного науково-технічного співробітництва, а також міжнародні валютні та фінансово-кредитні відносини, місце і роль країн у системі світового господарства. Вивчення навчальної дисципліни «Міжнародна економіка» завершується підсумковим контролем у формі іспиту.			
12.	Мета освітнього компонента	розкрити механізм функціонування сучасних міжнародних економічних відносин, який формується під впливом міждержавного і наднаціонального регулювання			
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на вивченні мікроекономіки, макроекономіки			
14.	Політика академічної доброчесності	Списування – завдання не зараховується. Використання заборонених засобів під час контрольних засобів – відповідь не зараховується. Плагіат – завдання не зараховується.			
15.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=3892			

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення дисципліни студент очікувано буде здатен...	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК		Як оцінюється ДРН
	ПРН 9	ПРН 21	
ДРН1: розуміти основні поняття та категорії міжнародної економіки, а також проблеми, які вона досліджує	x	x	Тести множинного вибору
ДРН2: розуміти сутність класичних та альтернативних теорій міжнародної торгівлі та оцінювати наслідки проведення різних типів зовнішньоторговельної політики для України	x	x	Тести множинного вибору, розрахункове завдання, виконання есе
ДРН3: розуміти сутність, причини та показники міжнародного руху капіталу, робочої сили і технологій та аналізувати наслідки цих процесів для України	x	x	Тести множинного вибору, розрахункове завдання, виконання есе
ДРН4: розуміти сутність, передумови та етапи розвитку світової валютно-фінансової системи та оцінювати причини і наслідки співпраці України з міжнародними валютно-фінансовими організаціями	x	x	Тести множинного вибору, виконання есе
ДРН5: розуміти сутність, передумови та етапи розвитку міжнародної економічної інтеграції та оцінювати перспективи та наслідки інтеграції України до ЄС	x	x	Тести множинного вибору, виконання есе
ДРН6: аналізувати фактори, що впливають на валютний курс та оцінювати наслідки можливих варіантів зміни валютного курсу на економіку України	x	x	Тести множинного вибору, розрахункове завдання, виконання есе

ПРН 9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави

ПРН 21 Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Розподіл в межах загального бюджету часу, денна/заочна			Рекомендована література О – основна, Д - додаткова
	Аудиторна робота		Самостійна робота	
	Лк	П.з / семін. з		
Тема 1. Міжнародна економіка: базові поняття, теорія і господарська практика 1. Міжнародний поділ праці та його особливості на сучасному етапі. 2. Світовий ринок та світове господарство. 3. Міжнародна економіка.	2/2	2/2	11/11	О (1-3) Д (7-10)
Тема 2. Міжнародна торгівля 1. Класичні та альтернативні теорії міжнародної торгівлі. 2. Зовнішньоторговельна політика та методи її регулювання 3. Сучасний стан і тенденції розвитку міжнародної торгівлі. 4. Зовнішня торгівля України.	4/2	4/2	7/11	О (1-3) Д (7-10)
Тема 3. Міжнародний рух капіталу 1. Сутність та причини міжнародного руху капіталу. 2. Форми та показники міжнародного руху капіталу. 3. Особливості сучасного міжнародного руху капіталів. 4. Стан та проблеми іноземного інвестування в Україні.	2/-	2/-	11/15	О (1-3) Д (7-10)
Тема 4. Міжнародний рух технологій 1. Об'єктивна обумовленість і структура світового ринку технологій. 2. Об'єкти та суб'єкти світового ринку технологій, форми і канали трансферу технологій. 3. Державне регулювання передачі технологій. 4. Інноваційний потенціал України	2/-	2/-	11/15	О (1-3) Д (7-10)
Тема 5. Міжнародна міграція робочої сили 1. Сутність, причини і сучасні риси міжнародної трудової міграції. 2. Основні світові ринки і експортери робочої сили. 3. Наслідки міжнародної трудової міграції. 4. Міжнародне регулювання міграційних процесів. 5. Україна і міжнародна міграція робочої сили.	4/2	4/2	7/11	О (1-3) Д (7-10)
Тема 6. Міжнародна економічна інтеграція 1. Сутність, головні передумови та етапи розвитку міжнародної економічної інтеграції. 2. Сучасні інтеграційні угруповання країн. 3. Економіка України і міжнародні інтеграційні процеси. 4. Україна на шляху до ЄС.	6/2	4/2	7/11	О (1-3) Д (7-10)
Тема 7. Світова валютно-фінансова система	6/2	4/2	5/11	О (1-3)

1. Поняття валютної системи та її основні елементи. 2. Етапи еволюції світової валютної системи. 3. Європейська валютна система. 4. Міжнародні валютні ринки 5. Валютні курси. 6. Валютна політика.				Д (7-10)
Тема 8. Платіжний баланс 1. Основні поняття і структура платіжного балансу. Класифікація статей платіжного балансу за методикою МВФ. 2. Методи зрівноваження платіжного балансу. 3. Національне та міждержавне регулювання платіжного балансу. 4. Теорії платіжного балансу.	4/2	2/2	9/11	О (1-3) Д (7-10)
Тема 9. Міжнародні економічні і фінансові організації 1. Міжнародні економічні організації системи ООН 2. Банк міжнародних розрахунків. 3. Організаційні принципи та умови кредитування МВФ. 4. Фінансові установи Світового банку та їх функції. 5. Валютно – фінансові організації Європейського Союзу. 6. Лондонський та Паризький клуби кредиторів. 7. Світова організація торгівлі (СОТ).	6/2	4/2	5/11	О (1-3) Д (7-10)
Тема10: Роль та значення окремих країн і регіонів у міжнародній економіці 1. Класифікація країн. 2. США у міжнародній економіці. 3. Європейський союз у міжнародній економіці. 4. Китай в міжнародній економіці. 5. Японія у міжнародній економіці. 6. Індія у міжнародній економіці.	10/-	2/-	11/15	Д (10)
ВСЬОГО	46/14	30/14	74/122	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)
ДРН1: розуміти основні поняття та категорії міжнародної економіки, а також проблеми, які вона досліджує	Лекція, практичне заняття, дискусія	Опрацювання теоретичного матеріалу
ДРН2: розуміти сутність класичних та альтернативних теорій міжнародної торгівлі та оцінювати наслідки проведення різних типів зовнішньоторговельної політики для України	Лекція, практичне заняття, дискусія, дебати, кейс-метод	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання розрахункових завдань, підготовка есе
ДРН3: розуміти сутність, причини та показники міжнародного руху капіталу, робочої сили і технологій та аналізувати	Лекція, практичне заняття, дискусія, дебати, кейс-метод	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання розрахункових завдань,

наслідки цих процесів для України		підготовка есе
ДРН4: розуміти сутність, передумови та етапи розвитку світової валютно-фінансової системи та оцінювати причини і наслідки співпраці України з міжнародними валютно-фінансовими організаціями	Лекція, практичне заняття, дискусія, кейс-метод	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка есе
ДРН5: розуміти сутність, передумови та етапи розвитку міжнародної економічної інтеграції та оцінювати перспективи та наслідки інтеграції України до ЄС	Лекція, практичне заняття, дискусія, дебати, кейс-метод	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка есе
ДРН6: аналізувати фактори, що впливають на валютний курс та оцінювати наслідки можливих варіантів зміни валютного курсу на економіку України	Лекція, практичне заняття, дискусія, дебати	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання розрахункових завдань, підготовка есе

5. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Есе	20/20%	До 13 тижня
2.	ІНДЗ	25/25%	До 13 тижня
3.	Тестування	25/25%	Протягом семестру
4.	Іспит (письмова відповідь на відкриті питання та виконання практично-розрахункового завдання)	30 / 30%	За графіком сесії

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Есе	<12 балів <i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	12-14 <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання</i>	15-18 <i>Виконано усі вимоги завдання</i>	19-20 <i>Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми</i>
	<13 балів <i>Робота написана на основі старих літературних джерел з використанням застарілого статистичного матеріалу. У тексті є помилкові положення та висновки, недостатньо використані графіки, діаграми. У висновках допущені суттєві погрішності або помилки.</i>	13-17 <i>Завдання в основному розкривають тему, написані самостійно, в яких є аналіз літературних джерел і фактичного матеріалу, але деякі питання висвітлені неповно, без відповідної критичності і аргументації</i>	18-21 <i>Повне висвітлення питань роботи. Всі питання розкриті з використанням типового алгоритму. Є незначні випадкові погрішності, які не надають суттєвого впливу на повноту та змістовність роботи. Робота виконана акуратно і послідовно, оформлення відповідає всім вимогам</i>	22-25 <i>Завдання повністю розкривають тему, написані цілком самостійно, несуть елементи наукового пошуку, в яких аргументовано і логічно даний критичний аналіз літературних джерел і фактичних даних</i>

5. 2. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Тестування в (Quizizz / Moodle)	По закінченню кожної теми
2	Письмовий / усний зворотний зв'язок на есе	Протягом 1 тижня після виконання
3	Письмовий / усний зворотний зв'язок від викладача під час виконання ІНДЗ	Під час виконання ІНДЗ

5.3. Шкала оцінювання, що діє в Університеті:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, кваліфікаційної роботи	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
75-81		
69-74		
60-68	задовільно	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники/посібники

1. Міжнародна економіка: підруч. / С.О. Гуткевич, М.Д.Корінько, Ю.М.Сафонов. 3-є вид., перероблене та доповнене. Вид-во «Діса Плюс», 2021. 428 с. https://fpk.in.ua/images/biblioteka/2fmb_finansy/Mizhnarodna-ekonomika-pereroblono-2021-Do-druku.pdf
2. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. для студ. закладів вищої освіти / за заг. ред. Т. В. Орехової та І. В. Хаджинова. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. 463 с. URL: <https://cutt.ly/cmhPj9R>
3. Архієреєв С. І., Волоснікова Н. М., Климова С. О. Міжнародна економіка і міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / за ред. С.І. Архієреєва. Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків: Вид-во Іванченка І.С., 2019. 233 с.
4. Білоцерківець В.В., Завгородня О.О., Золотарьова О.В. та ін. Сучасна міжнародна економіка: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича. Дніпро: ПБП «Економіка», 2019. 386 с. https://nmetau.edu.ua/file/kl_mie-2019.pdf

6.1.2. Методичне забезпечення

5. Пилипенко В.В. Міжнародна економіка: Конспект лекцій для студентів 3 курсу ОС «бакалавр» денної та заочної форми навчання спеціальностей 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» / Суми, Сумський національний аграрний університет, 2021– 126с.

6. Пилипенко В.В. Пилипенко Н.М. Міжнародна економіка: методичні вказівки для проведення практичних занять для студентів 3 курсу ОС «бакалавр» денної та заочної форми навчання спеціальностей 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» / Суми, Сумський національний аграрний університет, 2021 – 79с.
7. Пилипенко В.В. Пилипенко Н.М. Міжнародна економіка: методичні вказівки для самостійної роботи для студентів 3 курсу ОС «бакалавр» денної та заочної форми навчання спеціальностей 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» / Суми, Сумський національний аграрний університет, 2021 – 29с.
8. Е-курс «Міжнародна економіка». URL: <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=3892>

6.2. Додаткові джерела

9. Козак Ю.Г. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: підруч. К.: Центр учбової літератури, 2017. 228 с. URL: <https://cutt.ly/cmhPLOM>
10. Кучеренко, Діана Григорівна. Україна і світ (країни/території світу, показники соціально-економічного розвитку, зв'язки з Україною, офіційні контакти) : навчальний посібник / Діана Григорівна Кучеренко, Олена Віталіївна Мартинюк, Вадим Євгенович Сахаров. - 2-ге вид. - Київ, 2020. - 416 с.
11. Міжнародні економічні відносини: підручник / за заг. ред. А.А. Мазараки, Т.М. Мельник. К.: КНТЕУ, 2017. 612 с.
12. Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність: навч. посібник. / за ред. Зінчук Т.О. К.: Центр учбової літератури. 2017. 512 с.
13. Світова економіка: підручник/ За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 602 с. URL: <https://cutt.ly/ZKYhd9U>

6.3. Програмне забезпечення

Стандартні пакети прикладних програм MS Office

6.4. Інформаційні ресурси:

14. Офіційний веб-портал Державної служби статистики України/ URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
15. Офіційний сайт Державної установи «Інститут економіки та прогнозування НАН України». URL: <http://ief.org.ua/>
16. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <http://www.me.gov.ua>
17. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>
18. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>
19. Веб-сайт статистичного агентства Eurostat Європейського союзу – найважливіша постійно оновлювана інформація з усіх галузей економіки та соціального життя 27 країн – членів Європейського союзу. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat>
20. Веб-сайт Світового банку <https://www.worldbank.org/en/home>
21. <https://bank.gov.ua/ua/markets> – на цій сторінці опубліковано дані про валютний ринок України.
22. <https://www.imf.org/en/Countries/UKR> на цих сторінках розміщено публікації та звіти МВФ про Україну.